

INAUGURACIÓ DE L'EXPOSICIÓ DE TEXTOS JURÍDICS "A MEDITERRANEAN MIRROR: CATALAN LAW IN AN INTERNATIONAL CONTEXT"

Nova York, 26 d'abril de 2007

Ahir, justament, en la inauguració oficial del Catalan Center, expressava la importància que per a Catalunya té el fet de ser present en el món, de ser present en el món global, de mantenir contacte amb altres cultures i amb altres realitats de què podem aprendre molt i a què també podem fer aportacions valuoses.

Avui, precisament, em complau, com a president del Parlament, inaugurar aquesta exposició de textos jurídics "A Mediterranean mirror: catalan law in an international context", que més enllà d'explicar la contribució catalana a la legislació internacional constitueix, vista en conjunt, un resum històric de la nostra nació, que té per fil conductor la plasmació jurídica, legal, de valors i voluntats col·lectives que sovint han servit de model i inspiració per a altres nacions, especialment en el context europeu, però no solament en el context europeu.

Es tracta de textos que potser no han tingut la reconeguda influència global que han pogut tenir, per exemple, la Declaració del poble de Virgínia, la d'independència dels Estats Units, la dels drets de l'home i del ciutadà de la França revolucionària o la seva mateixa Constitució, per posar només alguns exemples, però en alguns casos han obert camins i fins i tot han constituït la base de legislacions de caràcter pràcticament global, com el cas del *Llibre del Consolat de Mar*, conjunt d'ordenances i costums marítims escrits en llengua catalana i que va ser el primer codi de dret mercantil marítim que conegué l'Europa de l'edat mitjana. Fou observat durant més de quatre segles a tota la Mediterrània i constitueix una base fonamental dels textos que anaren regulant el comerç marítim arreu del món *a posteriori*, alguns dels quals també es troben en aquesta exposició.

I en aquesta exposició també es pot comprovar que Catalunya és bressol del parlamentarisme i de la recerca de la pau. Els nostres antecedents parlamentaris són anteriors als d'Anglaterra. Fou a Catalunya, al segle XI, a la ciutat catalana de Toluges, ara a França, en un context històric de violència i inseguretat arreu del continent europeu, que representants dels pagesos i de les autoritats eclesiàstiques es començaren a reunir per mirar de trobar alguna solució a aquella permanent inseguretat i posar-hi fi. Fou la primera de les assemblees de pau i treva, que s'estengueren al llarg d'aquell segle no solament pel territori català, sinó també per zones d'Occitània.

Les assemblees eren cada cop més importants i feien referència a més qüestions. S'hi havia ja afegit el comte de Barcelona i la noblesa. Se'n va reglamentar el funcionament i s'hi tractaven els impostos i les lleis que regien la vida d'aquell temps. Eren lleis acordades i pactades conjuntament entre el rei i els tres estaments.

La recerca de la pau, la resolució de conflictes mitjançant el diàleg i el pacte i l'establiment de normes i acords amb altres nacions per garantir jurídicament la convivència i les relacions comercials entre nacions són part de la cultura política catalana, són expressions de la nostra forma d'entendre la vida, d'entendre el món, que també hem plasmat jurídicament. Històricament han servit d'exemple, han obert portes a camins que diversos pobles i nacions han continuat en segles posteriors.

En aquesta exposició es troba també el Decret de Nova Planta, de 1716, amb què es van abolir durant més de dos segles les nostres institucions. Podríem dir que aquell text és novament una plasmació jurídica, en aquest cas funesta, de l'inici d'una llarga etapa de repressió contra el nostre poble i de persecució de la nostra llengua i la nostra identitat, conseqüència de la caiguda de la ciutat de Barcelona a mans de les tropes borbòniques l'11 de setembre de 1714. Tanmateix, aquell text prohibitiu va marcar l'inici d'un esperit de lluita per la llibertat, present des de llavors en la història i el caràcter del nostre país. I al llarg del segle XX la reivindicació de voler ser ha quedat reflectida en els diversos estatuts d'autonomia, intents no sempre reeixits de pacte amb l'Estat espanyol.

Vull remarcar que aquestes iniciatives no han estat ni són una reivindicació merament simbòlica o sentimental deslligada del dia a dia de la societat, sinó al contrari: sempre han estat i són una reivindicació en paral·lel, una reivindicació de llibertat per poder actuar sobre el nostre present i el nostre futur. Encara ara. Perquè com diu l'antic usatge, "una quaeque gens", cada nació escull la seva pròpia llei, i això és el que intentem. Perquè els límits que ens imposablem –els drets, les normes, les formes d'organitzar-nos institucionalment, d'establir els equilibris de poder– són determinants en la configuració del dia a dia de les persones.

I vull remarcar que aquesta voluntat catalana no és un fet aïllat ni desfasat, sinó un mirall del que succeeix arreu d'Europa, on el desenvolupament de la Unió Europea i les noves condicions generades per la globalització afavoreixen precisament el fet de repensar la utilitat, l'eficiència i l'eficàcia dels grans estats centralistes i donen més sentit que mai a les reivindicacions de més autogovern de regions i nacions que en formem part.

És per això que el recent Estatut d'autonomia pactat entre Catalunya i l'Estat espanyol ha estat seguit amb atenció arreu d'Europa, perquè s'inscriu en un context de canvis, de crisi del centralisme imposat en els grans estats plurinacionals d'Europa, que cada cop tenen més problemes per donar resposta a les demandes de les persones, dels territoris i de les nacions que en formen part.

Aquesta exposició, per tant, és un mirall en què es reflecteix la història de Catalunya, però en què també, si es mira amb atenció, es poden veure imatges que ajuden a entendre el present de l'Europa mediterrània i els camins empresos amb vista al futur. Espero que sigui del seu interès.

Enhorabona a la Universitat de Nova York i enhorabona al Ramon Llull per aquesta exposició, i vull agrair especialment al Col·legi d'Advocats de Barcelona la seva invitació, perquè sense ells hauria estat impossible de fer, i, per tant, moltes gràcies a tots plegats per aquesta mostra de què avui podem gaudir.

I encara una darrera cosa. Com vostès saben, a Catalunya hi ha una tradició, que és la de Sant Jordi, patró de Catalunya. Amb motiu d'aquesta festa, justament, hi ha el costum de regalar una rosa i un llibre. Doncs bé, encara que ja haguem passat Sant Jordi, tot i que és molt recent encara, volíem acabar aquest acte justament amb l'obsequi d'una rosa i també del catàleg de l'exposició, que en definitiva acaba d'arrodonir l'acte d'aquest vespre.

Moltes gràcies.